

Una vulneració de drets que ja no admet excuses

Valoració de la Sentència 757/2026, de 24 de juliol, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya

La Sentència 757/2026, de 24 de juliol, de la Secció Cinquena de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya reconeix el dret d'una alumna a rebre, mentre romanguí escolaritzada en el sistema educatiu no universitari català, un ensenyament efectiu i equilibrat en llengua castellana. A més de l'assignatura de Llengua castellana, aquest ensenyament ha de comprendre almenys una altra matèria curricular no lingüística de caràcter troncal o anàleg.

El pronunciament no constitueix una novetat. Des de l'aprovació del Decret Llei 6/2022 i de la Llei catalana 8/2022, el TSJC ha rebutjat adoptar mesures generals per a garantir l'ús vehicular del castellà, però continua estimant les reclamacions individuals de les famílies. La pròpia sentència cita diverses resolucions anteriors ja fermes, després d'haver inadmetès el Tribunal Suprem els corresponents recursos de cassació.

La seva importància, per tant, no radica a reconèixer un dret nou, sinó a evidenciar una situació ja insostenible: malgrat la claredat i reiteració de la jurisprudència, l'Administració catalana continua exclouent el castellà com a llengua vehicular i obliga les famílies a acudir als tribunals per a obtenir el reconeixement d'uns drets plenament consolidats.

Un marc jurídic inequívoc

No existeix un dubte jurídic raonable sobre que el castellà no pot ser exclòs com a llengua vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament català. El Tribunal Constitucional ha reiterat des de la STC 337/1994, confirmada per la STC 31/2010 i per resolucions posteriors com la STC 34/2023, que tant el català com el castellà han d'utilitzar-se com a llengües docents. La presència normal del

català no pot traduir-se en l'exclusió del castellà, ni la desaparició de l'expressió «llengua vehicular» de la legislació estatal elimina les exigències derivades directament de la Constitució.

En la mateixa línia, el Tribunal Suprem ha establert que una llengua només pot considerar-se realment vehicular si s'utilitza també per a impartir almenys una altra matèria distinta de l'assignatura destinada a aprendre-la. A més, ha reconegut el dret de les famílies a comunicar-se amb els centres en qualsevol de les llengües oficials i, en la seva Sentència 831/2026, va declarar contrari a Dret excloure el castellà de la retolació dels centres sostinguts amb fons públics. La recent decisió del Tribunal Europeu de Drets Humans, de 28 de maig de 2026, reforça aquesta doctrina en afirmar que Catalunya és una regió bilingüe i que la protecció del català no pot realitzar-se mitjançant l'exclusió del castellà com a llengua d'ensenyament.

La conclusió jurídica resulta inequívoca: el català no pot constituir l'única llengua vehicular, de comunicació institucional ni de retolació.

Una política conscient de limitació de drets

Malgrat aquesta consolidada doctrina, l'Administració catalana continua rebutjant les sol·licituds d'ensenyament bilingüe.

En el cas resolt per la Sentència 757/2026 ni tan sols va existir una resolució expressa: la petició va ser desestimada per silenci administratiu i, posteriorment, la Generalitat va defensar en seu judicial un projecte lingüístic que reduïa el castellà, en la pràctica, a l'assignatura de Llengua castellana.

No es tracta d'una qüestió nova ni discutible. la Generalitat coneix la jurisprudència del Tribunal Constitucional, del Tribunal Suprem i del propi TSJC, així com el resultat reiterat de procediments idèntics. No obstant això, manté una pràctica que obliga cada família a iniciar un costós procés judicial per a obtenir el reconeixement d'un dret que els tribunals venen confirmant de manera constant. Aquesta actuació converteix l'accés a la justícia en una condició pràctica per a gaudir d'un dret reconegut per l'ordenament jurídic. Encara que no tota il·legalitat administrativa constitueix prevaricació, la reiteració de decisions contràries a una doctrina judicial consolidada situa l'actuació administrativa perillosament prop de

l'àmbit de l'arbitrarietat i evidència una política deliberada destinada a limitar el nombre de beneficiaris mitjançant la judicialització individual de cada cas.

Una tutela judicial insuficient

La responsabilitat principal correspon a l'Administració, però la resposta judicial tampoc resulta plenament satisfactòria.

Malgrat aplicar una doctrina consolidada, el TSJC torna a no imposar les costes a l'Administració per considerar que existien «seriosos dubtes de Dret», una afirmació difícilment conciliable amb la reiterada jurisprudència del Tribunal Constitucional, del Tribunal Suprem i del propi tribunal català. Aquesta decisió trasllada a les famílies el cost econòmic de la resistència administrativa i redueix els incentius per a modificar aquesta conducta.

A més, el TSJC continua distingint entre els drets individuals i la situació general del sistema educatiu. Reconeix reiteradament el dret dels qui recorren, però rebutja adoptar mesures d'abast general. El resultat és paradoxal: una pràctica és declarada il·legal quan s'impugna, però continua aplicant-se al conjunt dels qui no litigen.

Ha arribat el moment d'una resposta política i social

La vulneració dels drets lingüístics a l'escola catalana no pot continuar resolent-se exclusivament mitjançant litigis individuals.

La Comissió de Peticions del Parlament Europeu ja va analitzar aquesta situació després de la seva missió de recerca a Catalunya i va assenyalar expressament els problemes derivats de l'incompliment de les resolucions judicials relatives a l'ús del castellà.

És necessari que les institucions de l'Estat, les forces polítiques i la societat civil impulsin mesures que garanteixin el compliment efectiu de la jurisprudència, evitin la repetició de negatives administratives contràries al Dret i reforcin els mecanismes de supervisió i inspecció educativa.

Defensar aquests drets no suposa qüestionar el paper del català ni substituir un monolingüisme per un altre. El que s'exigeix és posar fi a l'exclusió del castellà com

a llengua oficial i garantir un model veritablement bilingüe conforme a la Constitució.

La recent decisió del Tribunal Europeu de Drets Humans constitueix un nou advertiment. Ja no falten sentències, doctrina constitucional ni pronunciaments europeus. El que falta és voluntat política per a aplicar el Dret i garantir que els drets lingüístics no depenguin de la capacitat de cada família per a acudir als tribunals.

Ha arribat el moment de posar fi a aquesta anomalia.

Barcelona, 29 de juliol de 2026